ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ*

The Factors Effecting the Acceptance of North Bangkok Power Plant

[1]เกษม มานะสาคร, ณรงค์ กุลนิเทศ และ พรกุล สุขสด

[1]Kasame Manasakorn, Narong Kulnides and Pornkul Suksod

[1]มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

[1]Suan sunandha Rajabhat University, Thailand.

[1]Corresponding Author's E-mail: kasamejdar@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นของชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน และการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ 2) ปัจจัยการรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นของชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ และ 3) แนวทางในการสร้างรูปแบบการยอมรับโรงไฟฟ้า การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลบางกรวย จำนวน 300 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลบางกรวย ขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย นายอำเภอบางกรวย นายกเทศบาลบางกรวย และผู้นำชุมชน จำนวน 13 คน รวม 15 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นของชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน และการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนืออยู่ในระดับมาก 2) บทบาทผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน ความเชื่อมั่นของชุมชน การรับรู้ของชุมชน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือตามลำดับและ 3) ได้รูปแบบการยอมรับโรงไฟฟ้า ผลการวิจัยมีประโยชน์ต่อผู้บริหารการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในการนำรูปแบบการยอมรับโรงไฟฟ้าที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างโรงไฟฟ้า โดยผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบทบาทผู้นำชุมชน ทั้งด้านบารมี และความน่าเชื่อถือของผู้นำ รวมทั้งทัศนคติของชุมชน การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารที่เป็นมิตรต่อชุมชนจะทำให้เกิดการยอมรับในการสร้างโรงไฟฟ้า

คำสำคัญ: การรับรู้ของชุมชน; ความเชื่อมั่นชุมชน; บทบาทผู้นำชุมชน; การมีส่วนร่วมของชุมชน; การยอมรับโรงไฟฟ้า

---

*Received May 15, 2020; Revised April 4, 2021; Accepted April 16, 2021

Abstract

The purpose of this research were 1) the level of community perception, community trust, community leadership roles, community participation, and the acceptance of the North Bangkok power plant. 2) the factor of community perception and trust, the roles of community leadership, and the community participation that affected the acceptance for the North Bangkok Power Plant and 3) the guidelines for creating a model for power plant acceptance. Mixed-method research was design. For the quantitative method, the sample group consists of 300 residents of the Bang Kruai municipality area that selected through stratified random sampling based on the proportion of Bang Kruai residents. The sample size was used 20 times the criteria of the observable variable. Data were collected by using questionnaires and analyzed by using a structural equation model. For the qualitative method, in-depth interviews have been conducted with eight important information providers that consist of Bang Kruai District Chief, Bang Kruai Municipality Mayor and six community leaders.

Result indicated that 1) community awareness and confidence, the role of community leadership, the acceptance of the North Bangkok power plant from the community are at high levels. 2) the roles of community leadership, community participation, community trust, and perception had a direct positive influence on the acceptance of North Bangkok power plants, respectively. and 3) Get the power plant acceptance model. The research result is useful for EGAT's executives to apply the power plant acceptance model as a guideline for power plant construction. Administrators should focus on the role of community leaders both prestige and the credibility of the leaders as well as the community attitude, public relations, and friendly communication will lead to the acceptance of the power plant construction.

Keywords: Community's Perception; Community's Confidence; Roles of Community's Leader; Community Participation; Acceptance of Power Plant

บทนำ

ไฟฟ้าเป็นพลังงานชนิดหนึ่งที่มนุษย์นำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง การอยู่อาศัยและสาธารณูปโภคต่างๆ ที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้เป็นแสงสว่างใช้หุงหาอาหารซักผ้ารีดผ้า ใช้ทำความเย็น ดูทีวี ฟังเพลง นอกจากนี้ไฟฟ้ายังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศและระบบเศรษฐกิจของภาคส่วนต่างๆ ของภาครัฐและภาคเอกชน ไม่ว่าจะเป็นภาคคมนาคมขนส่ง ภาคธุรกิจบริการ และ ภาคอุตสาหกรรม หากเกิดกรณีไฟฟ้าขัดข้องหรือไฟฟ้าดับในด้านคุณภาพชีวิตจะทำให้การดำเนินชีวิตที่เป็นปกติประจำวันเกิดความสับสนวุ่นวาย เพราะประชาชนคุ้นชินกับการมีไฟฟ้าใช้ ในด้านการพัฒนาประเทศ หากเกิดกรณีขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าหรือ

ไฟฟ้าขัดข้องอาจทำให้กระบวนการผลิตหยุดชะงัก ซึ่งหากผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพและความต่อเนื่องของการให้บริการพลังงานไฟฟ้า อาจจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของประเทศเป็นอย่างมาก (Pumarin, 2017)

การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานไฟฟ้า นับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่ง ในการบริหารจัดการด้านพลังงานของประเทศ หากการผลิตไฟฟ้ามีไม่เพียงพอย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศและระบบเศรษฐกิจโดยรวม (Ministry of Energy, 2015) ความต้องการการใช้ไฟฟ้าที่คาดการณ์ใน 7 ปีข้างหน้าตั้งแต่ปี 2564 ที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้าอยู่ที่ 35,775 เมกะวัตต์ จนถึงปี 2570 มีความต้องการใช้ไฟฟ้าอยู่ที่ 41,693 เมกะวัตต์ (National Reform Council, 2015) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปัจจุบันประมาณ 6,000 เมกะวัตต์ หรือปัจจุบันประเทศไทยมีความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้นเฉลี่ยปีละ 4-5 % จนถึงปี พ.ศ.2570 จึงมีความจำเป็น ที่จะต้องสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ เพื่อรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี และเพื่อทดแทนโรงไฟฟ้าเก่าที่หมดอายุการใช้งาน แม้ไฟฟ้ามีความจำเป็นอย่างมากดังที่กล่าวแล้วแต่การพัฒนาแหล่งพลังงานไฟฟ้าของประเทศไทย ยังพบอุปสรรคกับปัญหาที่เป็นความขัดแย้ง ความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย และถกเถียงกันมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาพลังงานไฟฟ้าเกิดความล่าช้าและมีทิศทางการดำเนินงานที่ไม่ชัดเจน เพราะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องต่างไม่เปิดโอกาสที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อกันและกัน (kitirath, and Karnjanapokin, 2020) จึงส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ระบบเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม (Limsuthiwanpoom, and Sinchai, 2020) หรือเกณฑ์ในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ทั้งหน่วยงานตนเองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Hansombun, and Kanchanapokin, 2020)

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ในฐานะหน่วยงานของภาครัฐที่ดูแลระบบผลิตไฟฟ้าและระบบส่งไฟฟ้าของประเทศ (Electricity Generating Authority of Thailand Act, 1969) มีหน้าที่จัดหาพลังงานไฟฟ้าด้วยการสร้างโรงไฟฟ้าเพื่อผลิตไฟฟ้า ซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศและเอกชนภายในประเทศเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน แต่การหาพื้นที่เพื่อก่อสร้างโรงไฟฟ้ากลับมีอุปสรรคและปัญหาการคัดค้านจากกลุ่มเอ็นจีโอและชุมชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ การคัดค้านโรงไฟฟ้ามาจากข้อเรียกร้องหลากหลายประการ ทั้งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหาทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ส่งผลให้ กฟผ.ไม่สามารถหาพื้นที่ก่อสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ได้ ดังนั้นปัญหาการหาพื้นที่เพื่อก่อสร้างโรงไฟฟ้าใหม่จึงเป็นปัญหาสำคัญและเร่งด่วนและเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาว่าจะทำอย่างไรให้ชุมชนยอมรับโรงไฟฟ้าเพื่อให้ กฟผ.สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ามีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ ผู้วิจัยสังเคราะห์และบูรณาการปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือประกอบด้วย การรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชน การศึกษาครั้งนี้ จะทำให้รับรู้อิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ศึกษา ข้อมูลที่ได้เป็นองค์ความรู้ที่จะทำให้ กฟผ. และโรงไฟฟ้าพระนครเหนือนำไปใช้สนับสนุนการตัดสินใจในการสร้างโรงไฟฟ้าแห่งใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นของชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน และการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นของชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบการยอมรับโรงไฟฟ้า

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลบางกรวย ตามรายงานสถิติประชากรจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2561 เขตเทศบาลบางกรวยประกอบด้วยชุมชนตำบลวัดชะลอ 10 หมู่บ้าน และชุมชนตำบลบางกรวย 9 หมู่บ้าน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 43,453 คน

กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตเทศบาลบางกรวย ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกต (Angsuchote et al. 2011) การศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรสังเกต 15 ตัว กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากรในเขตเทศบาลบางกรวยจำนวน ประชากร และกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณแสดงตามตาราง 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลบางกรวยแต่ละตำบล

ตำบล / หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ตำบลวัดชลอ		
หมู่ 1	1,176	8
หมู่ 2	1,077	7
หมู่ 3	1,653	12
หมู่ 4	1,474	10
หมู่ 5	1,685	12
หมู่ 6	1,528	11
หมู่ 7	1,011	7
หมู่ 8	1,231	8
หมู่ 9	1,193	8
หมู่ 10	2,079	14
รวม	**14,107**	**97**
ตำบลบางกรวย		

หมู่ 1	3,415	24
หมู่ 2	1,244	9
หมู่ 3	2,310	16
หมู่ 4	2,246	15
หมู่ 5	7,172	49
หมู่ 6	8,094	56
หมู่ 7	1,722	12
หมู่ 8	1,002	7
หมู่ 9	2,141	15
รวม	**29,346**	**203**
รวมทั้งสิ้น	**43,453**	**300**

ที่มา: เทศบาลบางกรวย 2562

เครื่องมือวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัย การรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ รวม 75 ข้อ แบบประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence : IOC) ได้ค่า IOC ของข้อคำถามทั้ง 75 ข้อ ระหว่าง .80–1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับประชาชนในพื้นที่โรงไฟฟ้าพระนครใต้ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ รวม 30 คนหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับก่อนนำไปใช้เท่ากับ 0.986

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประสานนายกเทศบาลบางกรวย ชี้แจงวัตถุประสงค์เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลระหว่าง กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกต และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ด้วยโปรแกรม LISREL

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการศึกษา คือ นายอำเภอบางกรวย นายกเทศบาลบางกรวย และผู้นำชุมชน 13 คน รวม 15 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

กระทำโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่เป็นแก่นสาระ (Theme) ของความคิดเห็น จัดประเด็นหลัก และประเด็นรองนำมาสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเชิงปริมาณใน 4 ประเด็น ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

จากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอก มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง จะมีค่าสถิติ r จะเท่ากับ 0.67-0.95 โดยมีคู่ที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมากได้แก่ บทบาทผู้นำชุมชน (COLE) กับ การยอมรับของชุมชน(COAC) มีค่าเท่ากับ 0.95 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของชุมชน (COPA) กับการยอมรับของชุมชน (COAC) มีค่าเท่ากับ 0.91 ความเชื่อมั่นของชุมชน (COCO) กับ การยอมรับของชุมชน(COAC) และความเชื่อมั่นของชุมชน (COCO) กับการรับรู้ของชุมชน (COPE) มีค่าเท่ากับ 0.82 เท่ากัน การยอมรับของชุมชน (COAC)กับ การรับรู้ของชุมชน (COPE) มีค่าเท่ากับ 0.81 บทบาทผู้นำชุมชน (COLE) กับความเชื่อมั่นของชุมชน (COCO) มีค่าเท่ากับ 0.79 การรับรู้ของชุมชน (COPE) กับ บทบาทผู้นำชุมชน (COLE) มีค่าเท่ากับ 0.73 การมีส่วนร่วมของชุมชน (COPA) กับ ความเชื่อมั่นของชุมชน (COCO) มีค่าเท่ากับ 0.70 การมีส่วนร่วมของชุมชน (COPA) กับ การรับรู้ของชุมชน (COPE) มีค่าเท่ากับ 0.69 และ บทบาทผู้นำชุมชน (COLE) กับการมีส่วนร่วมของชุมชน (COPA) มีค่าเท่ากับ 0.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรแฝง

	COCO	COLE	COPA	COAC	COPE
ความเชื่อมั่นของชุมชน (COCO)	1.00				
บทบาทผู้นำชุมชน (COLE)	0.79	1.00			
การมีส่วนร่วมของชุมชน (COPA)	0.70	0.67	1.00		
การยอมรับของชุมชน (COAC)	0.82	0.95	0.91	1.00	
การรับรู้ของชุมชน (COPE)	0.82	0.73	0.69	0.81	1.00

2. การเปรียบเทียบแบบจำลองตามสมมติฐานและแบบสมมติฐานจำลองทางเลือก

การปรับโมเดลสมการเชิงโครงสร้างตามสมมติฐานเพื่อให้มีความสอดคล้องตามข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปรับทีละพารามิเตอร์ ให้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ จนกระทั่งค่าดัชนีความกลมกลืนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงได้แบบจำลองทางเลือก โดยมีค่าสถิติที่คำนวณได้ คือ ค่า Chi-square = 35.91, df = 28, p-value = 0.14502, GFI = 0.98, PGFI = 0.23, RMR= 0.007, RMSEA = 0.031, CFI = 0.98 และ CN = 390.55 โมเดลแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างมีความเหมาะสม กลมกลืนกับข้อมูลเชิง

ประจักษ์ แบบจำลองทางเลือก เสนอตามภาพ 2 และผลการเปรียบเทียบแบบจำลองตามสมมติฐานการวิจัย และแบบจำลองทางเลือกตามตาราง 3

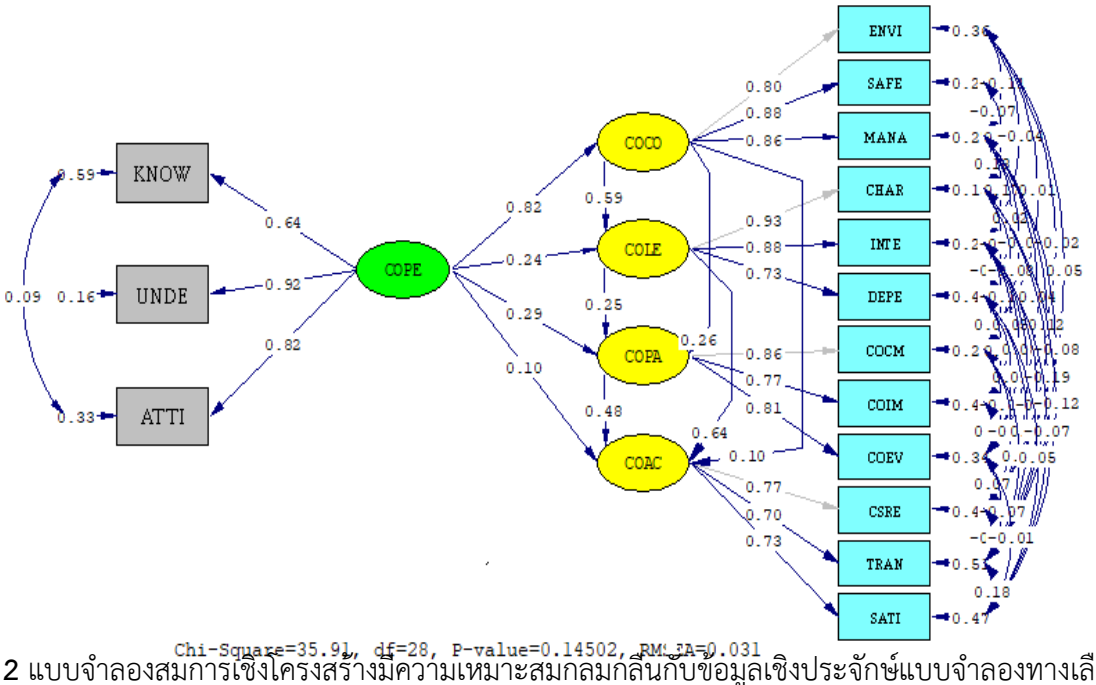

ภาพ 2 แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างมีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แบบจำลองทางเลือก

3. ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลจากแบบจำลองโครงสร้าง ที่เป็นแบบจำลองทางเลือกอธิบายเส้นทางความสัมพันธ์จากสมการพยากรณ์

ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลจากแบบจำลองโครงสร้างที่เป็นแบบจำลองทางเลือกมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะเป็นแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าของชุมชน ตามตาราง 4

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบแบบจำลองตามสมมติฐานการวิจัยและแบบจำลองทางเลือก

รายการ	ค่าสถิติ	แบบจำลองตามสมมติฐาน	แบบจำลองทางเลือก
1.Chi-square	*ต่ำใกล้ 0	689.81	35.91
	*เท่ากับ df	80	28
Relative Chi-square	ผลหารด้วย df < 2	8.62	1.28
2.GFI	> .90	0.76	0.98
3. AGFI	> .90	0.65	0.93
4.RMR	เข้าใกล้ 0	0.029	0.007
5.RMSEA	< .05	0.160	0.031
6.CFI	*0-1	0.94	1.00

7.CN	> 200	56.21	390.55

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของแบบจำลองทางเลือก

ตัวแปรตาม	ความสัมพันธ์	ตัวแปรอิสระ				R^2
		COPE	COCO	COLE	COPA	
COCO	DE	0.82**	-	-	-	0.68
	IE	-	-	-	-	
	TE	0.82**	-	-	-	
COLE	DE	0.24*	0.59**	-	-	0.64
	IE	0.49**	-	-	-	
	TE	0.73**	0.59**	-	-	
COPA	DE	0.29**	0.26**	0.25**	-	0.55
	IE	0.40**	0.15*	-	-	
	TE	0.69**	0.41**	0.25**	-	
COAC	DE	0.10*	0.10*	0.64**	0.48**	1.00
	IE	0.71**	0.57**	0.12*	-	
	TE	0.81**	0.67**	0.76**	0.48**	

Chi-Square= 35.91, df= 28, p-value = 0.145, GFI= 0.98, AGFI= 0.93, RMR= 0.007, RMSEA= 0.031,

CFI= 0.98, CN=390.55

หมายเหตุ: ** P<0.01,* P<0.05, DE = อิทธิพลทางตรง, IE = อิทธิพลทางอ้อม, TE = อิทธิพลรวม

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การรับรู้ของชุมชน ส่งผลต่อการยอมรับของชุมชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.10 ค่า *t* statistic เท่ากับ 2.15 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อการรับรู้ของชุมชน เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การยอมรับของชุมชนเพิ่มขึ้นด้วย และความเชื่อมั่นของชุมชนส่งผลต่อการยอมรับของชุมชนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.10 ค่า *t* statistic เท่ากับ 2.17 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อความเชื่อมั่นของชุมชน เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การยอมรับของชุมชนเพิ่มมากขึ้นด้วย และบทบาทผู้นำชุมชน ส่งผลต่อการยอมรับของชุมชนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.64 ค่า *t* statistic เท่ากับ 6.01 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อบทบาทผู้นำชุมชน เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การ

ยอมรับของชุมชนเพิ่มมากขึ้นด้วย และการมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลต่อการยอมรับของชุมชนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.48 ค่า *t* statistic เท่ากับ 5.04 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อการมีส่วนร่วมของชุมชน เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การยอมรับของชุมชนเพิ่มมากขึ้นด้วย ตามตาราง 5

ตาราง 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	สัมประสิทธิ์เส้นทาง	*t* statistic	ผลลัพธ์
การรับรู้ของชุมชนส่งผลต่อการยอมรับของชุมชน (COPE --> COAC)	0.10*	2.15	สนับสนุน
ความเชื่อมั่นของชุมชนส่งผลต่อการยอมรับของชุมชน (COCO --> COAC)	0.10*	2.17	สนับสนุน
บทบาทผู้นำชุมชน ส่งผลต่อการยอมรับของชุมชน (COLE --> COAC)	0.64**	6.01	สนับสนุน
การมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อการยอมรับของชุมชน (COPA --> COAC)	0.48**	5.04	สนับสนุน

**p<.01, *p<.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นของชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ พบว่า การรับรู้ของชุมชน ความเชื่อมั่นของชุมชน บทบาทผู้นำชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนมีอิทธิพลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ

บทบาทผู้นำชุมชนมีอิทธิพลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าในทิศทางเดียวกันมากที่สุด อภิปรายได้ว่าปัจจัยผู้นำชุมชน ประกอบด้วย บารมี ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความน่าเชื่อถือ ผู้นำคือบุคคลที่มีบารมี มีอำนาจ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความน่าเชื่อถือ มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นสามารถชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความคิดเห็นของตนเองได้ โดยที่ผู้ตามมีความเต็มใจ เคารพ ศรัทธา และให้ความร่วมมือด้วยความจริงใจ ผู้นำชุมชนจึงมีส่วนสำคัญกับคนในชุมชนที่จะทำให้คนในชุมชนยอมรับโรงไฟฟ้าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chearapan (2013) พบว่า การยอมรับโรงไฟฟ้าของชุมชนเกิดจากคนในชุมชนเห็นว่าโรงไฟฟ้าให้ประโยชน์กับชุมชน และผู้นำชุมชนชี้นำโน้มน้าวให้ชุมชนเห็นประโยชน์จากโรงไฟฟ้า และโรงไฟฟ้าได้สื่อสารให้คนในชุมชนเกิดความเข้าใจ เชื่อใจ การทำงานของโรงไฟฟ้า ดังนั้นผู้บริหารโรงไฟฟ้าควรให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชน โดยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรงไฟฟ้า เพื่อให้ผู้นำชุมชนช่วยทำหน้าที่สื่อสาร ชี้นำ และโน้มน้าวความคิดคนในชุมชนให้มีทัศนคติที่ดีและยอมรับโรงไฟฟ้าอีกช่องทางหนึ่ง

การมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าในทิศทางเดียวกัน อภิปรายได้ว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมที่ศึกษาประกอบด้วย ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติดำเนินการ และร่วมตรวจสอบ การมีส่วนร่วมระดับนี้ประกอบด้วย การสนับสนุนทรัพยากร การบริหาร และการประสานความร่วมมือ การสนับสนุนทรัพยากร เช่น การสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือการช่วยทำกิจกรรม การร่วมปฏิบัติตามโครงการ เป็นต้น ส่วนปัจจัยการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล (Evaluation) คือการมีส่วนร่วมเพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องกัน หรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวก็ได้ การร่วมตรวจสอบชนิดนี้ หากขาดการมีส่วนร่วมแล้ว ย่อมจะไม่ทราบว่างานที่ทำไปนั้นจะได้รับผลดีหรือได้รับประโยชน์อย่างไร การมีส่วนร่วมของชุมชุมเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงไฟฟ้านับว่ามีความสำคัญอย่างมาก เมื่อชุมชนและโรงไฟฟ้าร่วมมือกันความสนิทสนมและความเป็นเพื่อนกันจะเกิดขึ้นและเปิดใจยอมรับกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Pimmarat, 2011) พบว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบภารกิจก่อสร้างโรงไฟฟ้า จะทำให้การดำเนินงานของโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าดำเนินไปด้วยดีไม่ถูกต่อต้านคัดค้านจากประชาชนในชุมชน

ความเชื่อมั่นของชุมชนส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าในทิศทางเดียวกันอภิปรายได้ว่าปัจจัยความเชื่อมั่นของชุมชนประกอบด้วย การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการด้านความปลอดภัยและการบริหารโรงไฟฟ้า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการปฏิบัติตามกฎหมายของภาครัฐและกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดในทุกขั้นตอนการดำเนินงานของ กฟผ. โดยเมื่อมีการเริ่มโครงการพัฒนาใหม่ กฟผ. จะมีการศึกษาและจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพ นอกจากนี้ ยังมีการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) และระบบการจัดการอาชีวอนามัย และความปลอดภัย (มอก. 18001) มาใช้ในการควบคุมการดำเนินงานควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและการยอมรับในการดำเนินงานของ กฟผ. สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chankaew (2002) กล่าวว่าการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อม เนื่องจากกระบวนการผลิตกระแสไฟฟ้า การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต้องทำตั้งแต่เริ่มโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าจนกระทั่งโรงไฟฟ้าเดินเครื่องจ่ายกระแสไฟฟ้า ต้องทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นไปตามกฎหมายใน พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ส่วนด้านความปลอดภัยโรงไฟฟ้ามีการเตรียมความพร้อมในการรักษาความปลอดภัยการควบคุมเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น โดยจัดเตรียมมาตรการต่างๆรวมถึงการซ้อมแผนฉุกเฉินภายในพื้นที่โรงไฟฟ้าทุกพื้นที่เป็นประจำทุกปีเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมอยู่เสมอ

การรับรู้ของชุมชนส่งผลต่อการยอมรับโรงไฟฟ้าในทิศทางเดียวกัน อภิปรายได้ว่า ปัจจัยของการรับรู้

ประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ การที่ชุมชนคัดค้านโรงไฟฟ้าเนื่องจากชุมชน ไม่รู้ ไม่เข้าใจ และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงไฟฟ้า มีความกังวลและรับรู้มาว่าโรงไฟฟ้าไม่ดี จะนำปัญหาต่างๆมาให้ทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาความปลอดภัย และผลกระทบกับการทำมาหากิน ดังนั้นโรงไฟฟ้าควรให้ความรู้ ความเข้าใจ ด้วยการเปิดเผยข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง โดยผ่านช่องทางการสื่อสารระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชน เช่น จัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับความจำเป็นด้านพลังงานไฟฟ้าให้ชุมชนทราบ การจัดเสวนาร่วมกับชุมชน การพาคนในชุมชนเยี่ยมชมโรงไฟฟ้า จะทำให้คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตไฟฟ้ามากขึ้น รับรู้ว่าโรงไฟฟ้าช่วยสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและรับรู้สถานการณ์พลังงานไฟฟ้าของประเทศ เมื่อคนในชุมชนพึงพอใจก็จะช่วยให้คนในชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงไฟฟ้า เปลี่ยนความคิดการคัดค้านลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าและกลับมาสนับสนุนและยอมรับโรงไฟฟ้าในที่สุด สอดคล้องกับ Sothanasathien (2015) พบว่าการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชนจำเป็นต้องส่งเสริมการรับรู้ โดยให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน ให้ความช่วยเหลือ ยุติสร้างความหวาดระแวง เปิดเผยตัว จำเป็นต้องพึ่งการสื่อสารการใช้สารและกิจกรรม การปฏิบัติตัว ต่อชุมชน และผลพวงที่ตามมาจากสัมพันธภาพที่ได้จากการรับรู้ คือความพึงพอใจและการยอมรับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 โรงไฟฟ้าควรมีการจัดทำแผนมวลชนสัมพันธ์และกิจกรรมด้านมวลชนสัมพันธ์ ทั้งแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการความปลอดภัย และการดำเนินงานตลอดจนความคืบหน้าเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าให้ชุมชนโดยรอบโรงไฟฟ้าได้รับทราบเป็นระยะๆ เพื่อสร้างความมั่นใจในการดำเนินการของโรงไฟฟ้า และการบูรณาการร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 โรงไฟฟ้าควรมีการวิจัยความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างโรงไฟฟ้ากับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับโรงไฟฟ้า

2.2 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตหรือโรงไฟฟ้าควรส่งเสริมการวิจัยพลังงานหมุนเวียนผลิตกระแสไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้นเพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและลดภาวะโลกร้อน

2.3 โรงไฟฟ้าควรส่งเสริมการวิจัยผลิตภัณฑ์สีเขียวในชุมชนรอบโรงไฟฟ้าเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน

References

Angsuchote, S. et al. (2011). *Analytical Statistics for Research in Social Sciences and Behavioral Sciences: Techniques for using LISREL Program*. (3rd ed). Bangkok: CDMK Printing.

Chankaew, K. (2002). *Integrated Environmental Management*. Bangkok: Kasetsart University.

Chearapan, C. (2013). *Antecedents of Khanom Power Plant Community Acceptance*. (Doctoral Dissertation). Pathum Thani University. Pathum Thani.

Hansombun, C., & Kanchanapokin, K. (2020). Human resource development that affects the working efficiency of the personnel on Expressway Authority of Thailand. *Journal of Arts Management*, 4(1), 46-58

Kitirath, P., & Karnjanapokin, K. (2020). Quality of Work Life Management among Food Factory Employees in Bang Bua Thong District. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences,* 3(1), 29-38.

Limsuthiwanpoom, T., & Sinchai, T. (2020). Procurement Corruption in Government Agencies. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences,* 3(2), 311-323.

Ministry of Energy. (2015). *Annual report 2015*. Retrieved January 3, 2020, from https://energy.go.th/2015/wp-content/uploads/2016/02/energy-annual-report-2558.pdf.

National Reform Council. (2015). *Solutions to Power Capacity Problems*. Bangkok: Office of the Committee 1, Group of Committee on Energy.

Pimmarat, J. (2011). *Public Participation in the Power Plan Project: case study: North Bangkok Combined Cycle Power Plant Project Block 1*. Bangkok: College of Justice. Press.

Pumarin, C. (2017). *Approaches to Increase Efficiency on Crisis Management for Power System Reliability of Provincial Electricity Authority*. Bangkok: Royal Thai Army War College.

Sothanasathien, S. (2015). *An Evaluation on the Relationship between the Dams/the Power Plants EGAT with the Surrounding Communities*. *Dhurakij Pundit Communication Arts Journal,* 9(2), 11-33.